

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2563

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่

เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ณัฐนิดา โคตรสุวรรณ

กองบัญชาการกองทัพบก

Email: natthanida.kho@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ระดับรายได้ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยหาค่าความถี่และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =2.48) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับผลประโยชน์ประชาชนมีส่วนร่วมมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นด้านการปฏิบัติอันดับที่ 3 คือด้านการประเมินและอันดับสุดท้ายคือด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =2.70) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =2.65) อันดับ 3 คือด้านการประเมินอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =2.38) และด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =2.20)

กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ระดับรายได้ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เขตเทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ที่พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีระดับรายได้แตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแตกต่างกันและประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ขยะมูลฝอย, แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2563

Participation of the people in the management of solid waste in the area Samut Prakan Municipality Samut Prakan Province

Natthanida Khotsuwan

Royal Thai Army Headquarters

Email: natthanida.kho@gmail.com

Abstract

This research has the ideology for 1. To study the level of public participation in the management of solid waste problems. 2. To compare the level of participation of people in the management of solid waste problems classified by sex, age, education level. Occupation income level in this research was quantitative research using questionnaire data collection method It consists of 4 areas: 1. Participation in decision-making 2. Participation in practice 3. Participation in receiving benefits 4. Participation in evaluation. By using frequency and percentage values, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (SD.), Analyzed by t-test.

The study found that The samples participated in the management of the overall solid waste problem with a mean ($\bar{x} = 2.48$) the number 1 aspect of receiving the benefits of the public was involved, followed by the practice, the third was assessment and the last was decision making in terms of receiving benefits, people participated in the management of solid waste problems at a high level with the mean ($\bar{x} = 2.70$), followed by the performance at the high level, with the third average ($\bar{x} = 2.65$). The evaluation aspect was low, the mean ($\bar{x} = 2.38$), and the decision-making aspect was low, the mean ($\bar{x} = 2.20$)

Samples with personal factors, gender, age, education level Occupation, income level, results of comparison of people's participation in solid waste management in Samut Prakan Municipality. Samut Prakan Province It was found that people with different educational levels and participation in solid waste management were not different People with different occupations and participation in solid waste management are no different. People with different income levels had no different participation in solid waste management, while people of different sexes had different participation in solid waste management and people with different gender participation in waste management. There was a statistically significant difference in participation in waste management at level 0.5

Keywords: Solid waste, Participation, Solid waste management guidelines

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2563

บทนำ

ขยะเป็นปัญหาในสังคมไทยมายาวนานอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลขาดการบริหารจัดการที่ดีขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสมปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจำเป็น จะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548) โดยกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลดังนี้ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 50 กำหนดว่าภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2496) ในปี2558 รัฐบาลนำโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ได้เล็งเห็นความสำคัญ และความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและการมีขยะมูลฝอยตกค้างและสะสมจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำเสียกลิ่นเหม็นรบกวนสัตว์และแมลงนำโรครวมทั้งไฟไหม้กองขยะ ฯลฯ จึงได้กำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ คือ 1) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤต

2) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม 3) วางระเบียบ/มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย 4) การสร้างวินัยของประชาชนมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืนโดยให้ความรู้ประชาชนและบังคับใช้กฎหมายและรัฐบาลได้ประกาศให้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 7, ออนไลน์ 2558)แนวทางที่แก้ปัญหานั้นสามารถใช้หลักการ 4 Rs สร้างจิตสำนึกต่อสังคม ได้แก่ 1) ลดการใช้ reduce ลดการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือยใช้อย่างประหยัดและใช้เท่าที่จำเป็น 2) การซ่อมแซม repair การซ่อมแซมวัสดุสิ่งของที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ดีใช้งานได้นานไม่ต้องทิ้งเป็นขยะหรือต้องสิ้นเปลืองซื้อใหม่ 3)การใช้ซ้ำ reuse การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า 4) การนำกลับมาใช้ใหม่ recycle การนำขยะมาแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่การลดขยะด้วยวิธีนี้เป็นประโยชน์อย่างมากต่อคุณภาพชีวิตสังคมและสิ่งแวดล้อม (วิกรม กรมดิษฐ์, 2554) จากความสำคัญของผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ” เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยจำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ระดับรายได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 8,046 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในเทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 382 คน ซึ่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการ ใช้สูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดระดับ ความเชื่อมั่นที่ 95% ซึ่งแทนค่าตามสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในกรณีศึกษาครั้งนี้กำหนดค่าเท่ากับ 0.5)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{382}{1 + 382(0.5)^2}$$

$$n = 381.06$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้จำนวน 382 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวในการสร้าง แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในด้านต่าง ๆ คือด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการโดยผู้วิจัยเดินทางไปในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ดำเนินการโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองแก่ประชาชน ที่อยู่ในเทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 382 ชุด 382 คน

2. เมื่อเก็บแบบสอบถามที่นำไปแจกทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนรวบรวมเพื่อนำไปประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการศึกษา ผลปรากฏว่าทำการแจกแบบสอบถามไป 382 ชุด คืนกลับมา 382 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้จากการเก็บข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดที่ได้เก็บข้อมูลมา จากนั้นจึงนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ปังจ่ายส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยสถิติร้อยละ

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการทำการวิเคราะห์ สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และสถิติค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

$$\text{อัตราภาคี่น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{4 - 1}{4} = 0.75$$

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความ

3.26-4.00 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยมากที่สุด

2.51-3.25 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยมาก

1.76-2.50 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยน้อย

1.00-1.75 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 382คน ประกอบไปด้วย เพศชายจำนวน 189 คน เพศหญิงจำนวน 193 คน อายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี จำนวน 92 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 92 คน อาชีพรับจ้าง จำนวน 128 คนและรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 144 คน โดยผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในด้านต่าง ๆ คือด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
1.ด้านการตัดสินใจ	2.20	0.25	น้อย
2.ด้านการปฏิบัติ	2.65	0.25	มาก
3.ด้านการรับผลประโยชน์	2.70	0.26	มาก
4.ด้านการประเมิน	2.38	0.22	น้อย
รวม	2.48	0.15	น้อย

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 2.48 รวม 4 ด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.70 รองลงมาคือด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.65 อันดับ 3 คือด้านการประเมินอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.38 และด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20

2.ผลการศึกษาส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการจังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2563

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	(1) ชาย	189	49.5
	(2) หญิง	193	50.5
อายุ	(1)20-30ปี	85	22.3
	(2)31-40ปี	82	21.5
	(3)41-50ปี	92	24.1
	(4)51-60ปี	86	22.5
	(5)61ปีขึ้นไป	37	9.7
ระดับการศึกษา	(1)ประถมศึกษา (ป. 4, ป. 7)	84	22.0
	(2)มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3, ม. 3)	76	19.9
	(3)มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5, ม. 6, ปวช.)	37	9.7
	(4)อนุปริญญา (ปวส.)	83	21.7
	(5)ปริญญาตรี	92	24.1
	(6)สูงกว่าปริญญาตรี	10	2.6
อาชีพ	(1)เกษตรกร (ทำนาทำไร่ทำสวน, เลี้ยงสัตว์)	17	4.5
	(2)ค้าขาย	103	27
	(3)รับจ้าง	128	33.5
	(4)อุตสาหกรรมในครัวเรือน	71	18.6
	(5)ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ (บ้านานู)	40	10.6
	(6)ธุรกิจเอกชน	23	6
รายได้	(1) 5,000-10,000 บาท	33	8.6
	(2) 10,001-15,000 บาท	165	43.2
	(3) 15,001-20,000 บาท	144	37.7
	(4) 20,001-25,000 บาท	33	8.6
	(5)มากกว่า 25,000 บาท	7	1.8

ผลการเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยการจำแนกเพศ โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.5 นั่นคือ เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ผลการเปรียบเทียบอายุกับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย การจำแนกอายุ โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.07 ซึ่งน้อยกว่า 0.5 นั่นคือ มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย การจำแนกระดับการศึกษา โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.11 ซึ่งมากกว่า 0.5 นั่นคือ มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ผลการเปรียบเทียบอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย การจำแนกอาชีพ โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.12 ซึ่งมากกว่า 0.5 นั่นคือ มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ผลการเปรียบเทียบรายได้กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย การจำแนกรายได้ โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ 0.51 ซึ่งมากกว่า 0.5 นั่นคือ มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมขวัญ พันธุ์สนธิ (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรีและเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนเป็นรายด้านมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนและตัดสินใจรองลงมาคือด้านรับรู้สถานการณ์และสภาพปัญหาและด้านการทำกิจกรรมโครงการโดยในด้านการวางแผนและตัดสินใจประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและในด้านการทำกิจกรรมโครงการประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการของเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี พบว่าอายุรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลบ่อทอง อบรมเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยและ แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.5 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาธิต ประทีปสุขปรกรณ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะในเขต เทศบาล ตำบลเกาะสีชัง ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมสนับสนุนกิจกรรมฯอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามและประเมินผลฯอยู่ในระดับต่ำโดยระดับการมีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุนกิจกรรมฯ สูงกว่าการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลฯ โดยด้านการเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่อยู่ในระดับต่ำคือ การแนะนำเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับการกำจัดขยะอย่างถูกต้องการแจ้งเทศบาลฯ ทันทีที่รถไม่มาเก็บขยะตามกำหนดเวลาการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บขยะต่อเทศบาลเพื่อปรับปรุงวิธีการกำจัดขยะ การดูแล รักษาสิ่งสาธารณะที่ใช้ในการกำจัดขยะ ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลการกำจัดขยะที่อยู่ในระดับต่ำคือ การแนะนำผู้ใกล้ชิดให้ติดตามผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง การศึกษาวิธีการประเมินผลการกำจัดขยะ การตักเตือน เจ้าหน้าที่ที่เก็บขยะเมื่อปฏิบัติงานไม่เรียบร้อยและการติดตามการปฏิบัติงานกำจัดขยะของ เทศบาลส่วนปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสีชังประกอบด้วยปัจจัยด้านสถานภาพ ส่วนตัว อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพในที่ อยู่อาศัยส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะสีชังประกอบด้วยปัจจัยด้านเพศ รายได้ และอาชีพ ซึ่งเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผลการศึกษพบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยผลการศึกษพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในด้านการรับผลประโยชน์ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.70 (S.D.=0.26) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.65 (S.D.=0.25) อันดับ 3 คือด้านการประเมินอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.38 (S.D.=0.22)และด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 (S.D.=0.25)
3. การทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันและประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยประชาชนที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่เป็นเพศหญิงประชาชนที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยที่ประชาชนที่มีอายุ 51-60 ปีมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี และ 61 ปีขึ้นไปประชาชนที่มีรายได้ต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 โดยประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาทรายได้ 15,001-20,000 บาท, รายได้ 20,001-25,000 บาทและมีรายได้มากกว่า 25,000 บาทประชาชนที่มีรายได้ 15,001-20,000 บาทมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาทและมีรายได้มากกว่า 25,000 บาท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดดังนั้นเทศบาลควรที่จะสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่อง

1. เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยในที่ชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนได้รับรู้
2. การเลือกแนวทางหรือวิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยในชุมชน
3. นำเสนอแผนการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยแก่เทศบาลเพื่อให้เหมาะสมกับชุมชนของท่าน
4. เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยประชาชนในพื้นที่เทศบาลเองหรือแต่ละชุมชน เพื่อจะได้ทราบปัญหาที่แท้จริงในแต่ละชุมชน
2. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอย
3. ศึกษาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหากการจัจัดจัดการปัญหาขยะมูลฝอยอย่างจริงจังเพื่อนำวิธีการดังกล่าวมาแก้ไขปัญหได้อย่างถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2496). *พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) 2563

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). *มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ถนอมขวัญ พันธุ์สนิท. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการ บริหารรัฐ กิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิกรม กรมดิษฐ์. (2554). *ขยะปัญหาของโลก*. ในเอกสารความรู้สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน). ลำดับที่5 ปีงบประมาณ 2554. กรุงเทพฯ: สถาบันดารงราชานุภาพ.
- วิโรจน์ ฮะวังจุ. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย:ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนในเขตตำบลนาดี อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร*. การศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง ท้องถิ่น,วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาธิต ประทีปสุขปกรณ์. (2549). *การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสี ชัง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหรรัฐ กิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1977). *Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation*. New York: The Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management: Concept Theory and Implementation*. Atlanta: Georgia State University.